

(3) KARTA PRACY LABORATORYJNEJ

Część I. SPORZĄDZANIE ROZTWORÓW O DOWOLNYM STĘŻENIU PROCENTOWYM I MOLOWYM.

FORMULARZ SPRAWOZDANIA

Imię i nazwisko		
Kierunek studiów, grupa		
Grupa ćwiczeniowa		
Data wykonania ćwiczenia		
Data oddania sprawozdania		
Ilość punktów		2

Sporządzanie roztworów o dowolnym stężeniu procentowym i molowym. Ważenie substancji.

Grupa A: Sporządzenie 80g 2,5% roztworu CH_3COOH z roztworu 10%.

Sprzęt laboratoryjny: waga techniczna, zlewka (100 cm^3), cylinder miarowy (100 cm^3), bagietka szklana, butelka z zakrętką, etykieta.

Odczynniki: kwas octowy roztwór 10%, woda destylowana

Wykonanie

1. Obliczamy masę 10% roztworu kwasu octowego i objętość wody potrzebną do sporządzenia roztworu.

2. Na wadze technicznej odważamy ..... 10% roztworu kwasu octowego w zlewce.
3. W cylindrze miarowym odmierzymy ..... wody destylowanej, dodajemy do zlewki z octem i mieszamy bagietką.
4. Roztwór ze zlewki przelewamy do butelki z zakrętką i naklejamy etykietkę z właściwym opisem.
5. Naczynia laboratoryjne myjemy ciepłą wodą.

Grupa B: Sporządzenie 90g 12% roztworu NaCl z nasyconego roztworu chlorku sodu

Sprzęt laboratoryjny: zlewka (150 cm^3), dwa cylindry miarowe (100 cm^3), bagietka szklana, butelka szklana z korkiem, etykieta.

Odczynniki: chlorek sodu roztwór 26% ($d=1,17\text{g/cm}^3$), woda destylowana.

Wykonanie

1. Obliczamy objętość nasyconego roztworu NaCl i objętość wody do sporządzenia roztworu.

2. W cylindrze miarowym odmierzamy ..... nasyconego roztworu chlorku sodu i przelewamy do zlewki.
3. W drugim cylindrze miarowym odmierzamy ..... wody destylowanej, dodajemy do zlewki z roztworem NaCl i mieszamy bagietką.
4. Roztwór ze zlewki przelewamy do butelki z korkiem i naklejamy etykietkę z właściwym opisem.
5. Naczynia laboratoryjne myjemy ciepłą wodą.

Grupa C: Sporządzenie 60g 8% roztworu siarczanu(VI) amonu ze stałego $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$

Sprzęt laboratoryjny: waga techniczna, zlewka (100 cm^3), cylinder miarowy (100 cm^3), szkiełko zegarkowe, bagietka szklana, łyżeczka laboratoryjna.

Odczynniki: siarczan(VI) amonu, woda destylowana.

Wykonanie

1. Obliczamy masę $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ i objętość wody potrzebnych do sporządzenia roztworu.

2. Na szkiełku zegarkowym odważamy ..... $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ i przesypujemy do zlewki.
3. W cylindrze miarowym odmierzamy ..... wody destylowanej, dodajemy do zlewki z $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ i mieszamy bagietką.
4. Roztwór ze zlewki przelewamy do butelki z korkiem i naklejamy etykietkę z właściwym opisem.
5. Naczynia laboratoryjne myjemy ciepłą wodą.

Grupa D: Sporządzenie 50g 3% roztworu chlorku wapnia z soli uwodnionej $\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$.

Sprzęt laboratoryjny: waga techniczna, zlewka (250 cm^3), szkiełko zegarkowe, bagietka szklana.

Odczynniki: chlorek wapnia-woda (1/6), woda destylowana.

Wykonanie

1. Obliczamy masę $\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ i masę wody potrzebne do sporządzenia roztworu.

2. Na szkiełku zegarkowym odważamy ..... $\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ i przesypujemy do zlewki.

3. W cylindrze miarowym odmierzymy ..... wody destylowanej, dodajemy do zlewki z $\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ i mieszamy bagietką.
4. Roztwór ze zlewki przelewamy do butelki z zakrętką i naklejamy etykietkę z właściwym opisem.
5. Naczynia laboratoryjne myjemy ciepłą wodą.

Grupa E: Sporządzenie 100 cm^3 roztworu chlorku sodu o stężeniu $0,5\text{ mol/dm}^3$ ze stałego NaCl.

Sprzęt laboratoryjny: waga techniczna, kolba miarowa (100 cm^3), szkiełko zegarkowe, lejek szklany, łyżeczka laboratoryjna, tryskawka z wodą destylowaną.

Odczynniki: chlorek sodu, woda destylowana.

Wykonanie

1. Obliczamy masę NaCl potrzebną do sporządzenia roztworu:

2. Na szkiełku zegarkowym odważamy ..... g NaCl i przenosimy za pomocą lejka do kolby miarowej.
3. Resztki substancji spłukujemy ze szkiełka do kolby miarowej za pomocą wody destylowanej z tryskawki i zatkamy korkiem.
4. Zawartość kolby mieszamy aż do rozpuszczenia substancji.
5. Zawartość kolby uzupełniamy wodą destylowaną do kreski miarowej, zatkamy korkiem i dokładnie mieszamy.
6. Roztwór z kolby miarowej przelewamy do butelki z korkiem i naklejamy etykietkę z właściwym opisem.
7. Naczynia laboratoryjne myjemy ciepłą wodą.

Grupa F: Sporządzanie 80 cm^3 roztworu chlorku potasu o stężeniu $0,25\text{ mol/dm}^3$ z roztworu KCl o stężeniu 1 mol/dm^3 .

Sprzęt laboratoryjny: zlewka (150 cm^3), cylinder miarowy (100 cm^3), bagietka szklana.

Odczynniki: chlorek potasu roztwór 1 mol/dm^3 , woda destylowana.

Wykonanie

1. Obliczamy stosunek objętościowy, w jakim należy zmieszać roztwór KCl o stężeniu 1 mol/dm^3 i wodę:

2. W cylindrze miarowym odmierzymy ..... roztworu KCl i przelewamy do zlewki.
3. W tym samym cylindrze miarowym odmierzymy ..... wody destylowanej, dodajemy do zlewki z roztworem KCl i mieszamy bagietką.
4. Roztwór ze zlewki przelewamy do butelki z korkiem i naklejamy etykietkę z właściwym opisem.
5. Naczynia laboratoryjne myjemy ciepłą wodą.

Opracowanie: Bożena Jarosz, Ewelina Jamróz

(3) KARTA PRACY LABORATORYJNEJ

Część II. SPORZĄDZANIE ROZTWORU KWASU SOLNEGO
I ROZTWORU WODOROTLENKU SODU O STĘŻENIU OKOŁO
 $0,1 \text{ mol/dm}^3$ DO OZNACZEŃ ALKACYMETRYCZNYCH.

FORMULARZ SPRAWOZDANIA

Imię i nazwisko		
Kierunek studiów, grupa		
Grupa ćwiczeniowa		
Data wykonania ćwiczenia		
Data oddania sprawozdania		
Ilość punktów		1

Sporządzanie roztworu HCl o stężeniu około $0,1 \text{ mol/dm}^3$ do oznaczeń alkacymetrycznych.

Grupa: A, B, C

Sprzęt laboratoryjny: kolba miarowa (250 cm^3), cylinder miarowy (250 cm^3), pipeta wielomiarowa (10 cm^3), napełniacz pipet, areometr.

Odczynniki: stężony roztwór kwasu solnego (około 36%), woda destylowana (tryskawka).

Wykonanie (pod dygestorium)

1. Do cylindra miarowego nalewamy 250 cm^3 stężonego roztworu kwasu solnego i zanurzamy w nim areometr. Z podziałki areometru odczytujemy gęstość roztworu: $d = \dots\dots\dots \text{ g/cm}^3$.

2. Z tablic chemicznych odczytujemy stężenie procentowe roztworu HCl dla wyznaczonej gęstości: $c = \dots\dots\dots \%$.

3. Obliczamy objętość (w cm^3) roztworu HCl, o stężeniu $c = \dots\dots\dots \%$ i gęstości $d = \dots\dots\dots \text{ g/cm}^3$, którą należy odmierzyć, aby sporządzić 250 cm^3 roztworu kwasu solnego o stężeniu $0,1 \text{ mol/dm}^3$.

4. Do kolby miarowej nalewamy na dno wodę destylowaną. Pipetą miarową odmierzamy za pomocą napełniacza pipet około ..... cm^3 stężonego roztworu kwasu i dodajemy do kolby z wodą. Kolbę zatykamy korkiem i zawartość mieszamy. Następnie kolbę uzupełniamy wodą destylowaną do kreski miarowej, ponownie zatkamy korkiem i mieszamy.

Środki ostrożności

Kwas solny stężony jest żrący.

Podczas wykonywania doświadczenia stosujemy środki ostrożności podane w skróconych kartach charakterystyki substancji.

Sporządzanie roztworu NaOH o stężeniu około $0,1 \text{ mol/dm}^3$ do oznaczeń alkałimetrycznych.

Grupa: D, E, F

Sprzęt laboratoryjny: kolba miarowa (250 cm^3), cylinder miarowy (250 cm^3), pipeta wielomiarowa (10 cm^3), napełniacz pipet, areometr.

Odczynniki: stężony roztwór wodorotlenku sodu (około 50%), woda destylowana (tryskawka).

Wykonanie (pod dygestorium)

1. Do cylindra miarowego nalewamy 250 cm^3 stężonego roztworu wodorotlenku sodu i zanurzamy w nim areometr. Z podziałki areometru odczytujemy gęstość roztworu: $d = \dots\dots\dots \text{g/cm}^3$.
2. Z tablic chemicznych odczytujemy stężenie procentowe roztworu NaOH dla wyznaczonej gęstości : $c = \dots\dots\dots \%$.
3. Obliczamy objętość (w cm^3) roztworu NaOH, o stężeniu $c = \dots\dots\dots \%$ i gęstości $d = \dots\dots\dots \text{g/cm}^3$, którą należy odmierzyć, aby sporządzić 250 cm^3 roztworu wodorotlenku sodu o stężeniu $0,1 \text{ mol/dm}^3$:

4. Pipetą miarową odmierzamy za pomocą napełniacza pipet około ..... cm^3 stężonego roztworu NaOH, wprowadzamy do kolby miarowej, dodajemy wody destylowanej do około 1/3 objętości, zatykamy korkiem i zawartość kolby mieszamy. Następnie kolbę uzupełniamy wodą destylowaną do kreski miarowej, ponownie zatykamy korkiem i mieszamy.

Środki ostrożności

Wodorotlenek sodu stężony jest żrący i niebezpieczny dla oczu.

Podczas wykonywania doświadczenia stosujemy środki ostrożności podane w skróconej karcie charakterystyki substancji.